

Ministro G. Landsbergio pasisakymas Baltijos šalių vardu JT Saugumo Tarybos susitikime 2022 metų rugsėjo 22 dieną.

Šiandien turiu garbės kreiptis į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą Estijos, Latvijos ir Lietuvos vardu.

Rusija, nuolatinė JT Saugumo Tarybos narė, atvirai kėsina į saugumą ir taisyklėmis grįstą pasaulio tvarką – pamatinius Saugumo Tarybos principus, ir jos grasinimai yra pagrindinė šio susitikimo priežastis.

Prieš metus Rusija skleidė melą ir nepasitikėjimą, dabar sėja chaosą ir mirtį.

Diena po dienos Rusija pažeidinėja Jungtinių Tautų principus. Rusija tapo brutalumo, terorizmo ir genocido sinonimu.

Tačiau būtent dabar yra tas metas, kai tarptautinė bendruomenė negali ir neturi nusigręžti.

Vakar pasaulis pabudo skambant naujiems Putino grasinimams eskaluoti agresiją. Rusijoje paskelbta mobilizacija - tai karas prieš Rusijos žmones. Žmones, turėjusius tapti šalies ateitimi, tačiau dabar jiems teko dalia tapti kolonijinės praeities reliktais.

Baimė, šantažas, manipuliacijos – tai tie keli dar likę ginklai Rusijos arsenale. Gąsdinimas – vienintelė Rusijos taktika.

Tačiau mes neturime baimintis. Geriausias atsakas į Putino žvanginimą ginklais – ramybė ir ryžtas.

Tarptautinės bendruomenės pasmerkimas nenutruks Rusijos vykdomų nusikaltimų, todėl tarptautinės organizacijos turi išnaudoti visus mechanizmus Rusijos nusikaltimams viešinti bei nebaudžiamumui užkardyti.

Mūsų visų pareiga padaryti viską, kad Putinas atsakytų už savo veiksmus. Ir paveikiausia priemonė šiems tikslams pasiekti – specialus tarptautinis tribunolas Rusijos nusikaltimams prieš Ukrainą įvertinti.

Jei tarptautinė bendruomenė už teisingumą kovotų bent iš dalies taip ryžtingai kaip Ukraina kovoja už vertybes, įsivyratų taika ir nugalėtų teisingumas.

Rusijos karo prieš Ukrainą pasekmės yra jaučiamos visame pasaulyje. Ukraina yra didžiausia grūdų, kukurūzų ir saulėgrąžų aliejaus eksportuotoja.

Turime aiškiai įvardinti: maisto trūkumas pasaulyje yra Rusijos karo prieš Ukrainą ir Ukrainos uostų blokados, o ne tarptautinių sankcijų, pasekmė.

Savo nusikaltimų sąrašą Rusija papildė dar vienu – atominio pavojaus bauginimais, puikiai žinodama, kad nelaimės Zaporizėje pasekmės būtų daug dramatiškesnės nei sprogimų Černobilyje ar Fukušimoje metu.

Taip, į atominio pavojaus grasinimus turime reaguoti rimtai, tačiau turime ne bijoti, o visas tarptautinės bendruomenės galias panaudoti tam, kad Rusija atitrauktų savo pajėgas nuo Zaporizios atominės elektrinės.

Šiandien Ukraina tapo drąsos ir atsparumo sinonimais. Ukraina narsiai kaunasi už visus JT principus ir už kiekvieną iš mūsų.

Kreipiuosi į šią Tarybą – nebijokite veikti, bijokite abejonės ir abejingumo.

Kreipiuosi į kiekvieną valstybę – mes vis dar turime galimybę užtikrinti taiką ir saugumą priimdami teisingus sprendimus ir taip apgindami teisę ir taisyklėmis grįstą tarptautinę tvarką.

Kreipiuosi į visą tarptautinę bendruomenę – atsakomybė yra svarbi, o teisingumo neįmanoma išvengti. Dabar yra būtent ta akimirka, kai mes turime galimybę nuspręsti, kokiame pasaulyje mes norime nubusti rytoj.

O pabaigai, aš norėčiau priminti, kad ne tik Rusija sulauks atsakomybės. Baltarusijos režimas taip pat.

Slava Ukraini!

Ačiū.